

ANY III

NÚM. 103

BARCELONA 15 AGOST 1890

J. Deris

CRÒNICA

La setmana passada vaig prometre 'ls ocuparme de la qüestió de Melilla pero desisteixo del meu propòsit per ser assumptu que ab mes coneixement de causa han tractat ja pel pare y per la mare tota la premsa nacional y estrangera, y per lo tant jo no 'ls podria donar mes que repeticions de la cosa.

Con tan plausible motivo aném per un' altra qüestió.

* *

Lo senyor Maciá y Bonaplata, ex-alcalde de Barcelona s' ha picat del amor propi al dirli 'l *Brusi* que no tractés may de contar als seus nets la seva campanya administrativa. (sic).

Naturalment, l' home, com que creu de bona fé que ha portat Barcelona á la era de la prosperitat y la moralitat y tot lo que acaba en *at*, com disbarat, ha dirigit un remítit al mateix diari, queixantse de la duresa de aquellas paraulas, y diu en ell, que ab lo front ben alt pot contarho no sols als seus nets sinó á tothom.

No pas á mí; porque si m' ho conta no ho creuré.

¿Que ha fet per Barcelona ab los set mesos d' empunyar la vara de la Alcaldía?

En tot aquest temps no ha fet mes que portar á cap actes de favoritisme dintre la Casa gran, y animat per lo bombo de la premsa que al principi 's creya haber trovat en lo senyor Maciá la quadratura del circul, metafóricament parlant, no s' ha cuydat mes que de aceptar demostracions d' agassatjament, verbi gracias, com la mal pensada serenata, que animadas de bona fé van dedicarli certas personalitats, á ell sol, poch temps demprés d' aquella efervescencia que vá formarse al Consistori ab lo *bot* de censura.

Demprés, per demostrar al poble que havia arriuat l' hora de las economías, d' una *plomada* (la del *Diluvio*) sense consultarho á ningú, ni al pobre desventurat Navarro, desempleya sense motiu á un centenar d' empleats, alguns dels quals encare gemegan; demprés arriba 'l cens, y á mes de tornar á empleyar als mateixos d' avantz, n' hi inquibeix uns xixanta procedents de las oficinas del carril de Sant Joan de las Abadesas, y aixís fá las economías, augmentant lo presupost.

En 10 de Juliol passat, l' Ajuntament aproba nomenaments d' empleats, y 'l senyor alcalde protesta y presenta un recurs d' alssada al Governador.

Pero, igual que si ignorés la lley municipal lo presenta en un plasso inadmissible, y com es natural lo Governador lo desestima, y queda ab tota la forsa legal lo dictámen qu' ell tracta de soterrar.

Ab aixó passa 'l temps durant lo seu regnat en Félix I, sense cuydarse poch ni gayre dels carrers del Ensanche, administració y altrás cosas que son de mes

trascendencia que invertir las horas atormentant al pobre que necessita 'l reduhit jornal que guanya.

Regnat de bombo y planxas. R. I. P.

Amen.

* *

Fins avuy creyam que 'l dejunador italiá Succi no tenia rival porque resistia un mes de dejuni, pero ara n' ha sortit un altre, un francés anomenat Jacques que ha guanyat una aposta de 25.000 franchs, estantse sense menjar 52 días seguits.

Aquest émulo de Tanner y Succi ha debutat ab lo seu marvellós *art* á Londres, devant d' un públich numeros que s' ha entusiasmat al extrém, declarantlo 'l campeó dels dejunadors, y fins l' Administració de Westminster-Aquarium li entregá una medalla d' or.

No 's creguin que després del llarch dejuni Mr. Jacques se trovés débil; no senyors. Per probar lo contrari vá *carregarse* al coll al membre mes grós de l' Administració y vá trasportarlo á una gran distancia.

Veus aquí un subjecte que seria bó per ministerial. Podria resistir una cessantia sense menjar, y encare hi guanyaria diners.

Algún mestre d' estudi, quan menos, estaria ben content de possehir aquesta qualitat.

Y hasta algún poeta.

DOCTOR GERONI.

¡QU' ERA BONA...!

—*—

¡Qu' era bona pobre mare!
Recordo tot lo que 'm deya,
y també 'l que per mí feya
com si fós avuy encara.

No passava pas cap día
sens venir al meu lletet,
pera ferme un petonet
al mateix temps que 'm vestia.

Dihent: —Ets l' estel més brillant
que pugui haverhi en lo cel,
y al que adoro ab més anhel
de 'ls que tinch pe 'l meu voltant.—

Pró en cambi d' aquest favor,
jo n' hi feya una raresa
que la mare ab gran destresa,
me reptava fentme pór.

Y veyent ella que jo
m' ho prenía tot de broma,
me donava alguna *poma*
de las que 'n diuhen tacó.

Pero ca, rés li valia;
puig més dolent me tornava;
y per mes cops que 'm donava,
sortirne bé, may podia.

Días y mesos passavan
y 'ls dos renyint cada día;
perque ella sempre 'm volía
reptá, y perxó may lligavam.

Creyeume que si avuy fós
de bon grat l' obehiria,
pe 'l seu gust, tot ho faría
sols per donarli repós.

Tots los que mare tingueu,
respecteula ab gran amor;
perque quan s' us haja mort,
ja cap més ne trobareu.

S. FÁBREGAS CASANOVAS.

A las noyas solteras

Solteras, las que á casarvos esteu del tot ja resoltas, (que'm sembla que han de ser moltas), vinch avuy á proposarvos un partit molt agradable que si hi ha qui l'aprofita trovará 'l que necessita porque es del tot aceptable.

Lo qui pretent, senyoretas, alguna de vostras mans, soch jo, un dels figurants entre la classe de *poetas*.

Pró per fer una conquista no hi perdut may cap bon rato en descriurer mon retrato; (á mí me 'ls fá 'l retratista).

Lo que sí 'ls hi faig saber, com á datos principals, las meas prendas morales própias d' un bon cavaller:

Soch jove, tinch dinou anys, de simpática figura y regular estatura, y no 'm faig ab mals companys.

De lábia no 'n tinch pas gayre, no enrahono en tot lo día, y no comprénch la manía de dirme que soch xerrayre.

Tinch molt vasta ilustració, entench en lletras; hi ha días que faig llibres y poesías (com que jo soch impresó).

Gasto molt poqueta solta, y no s' ho prenguin á mal, puig me sembla natural que aixís ne conservi molta.

Al teatro ningú m' hi veu, porque de dramas, comedias, y saynetes y tragedias, se 'n veuhen per tot arreu.

Soch bastant aficionat á las *banyas* (toros ¿eh?) y no hi perdut ni perdré cap *corrida* de .. vritat.

Tinch parents que son molt richs y cosinas molt bonicas, y tots son de casas ricas mos numerosos amichs.

Jo soch molt espavilat, y guardo molt l' interés; lo rellojge may m' han prés... (perque jamay n' he portat).

—Tens un genit, diu la mare, molt apacible y molt bó; t' asseguro que ab aixó no 't semblas pas á ton pare.—

Sols us vull dí are, solteras, que no es fácil que trobeu altre jove de més preu, ni de més bonas carreras.

Aixís, donchs, si n' hi ha alguna que li hagi jo agradat, y pretengui de bon grat conquistar tant gran fortuna, que s' afanyi de valent puig tindré tanta *salida*, que conto ja desseguida ocuparme ab més de cent.

Com que no estich per bronquinas quedan are esceptuadas de la crida, mas aymadas y simpáticas cosinas.

GESTUS II.

Buscant cargols

—Després de haver plogut molt lo cel vá quedar seré, y no tinguent rés que fe' del poble vaig sortir sol.

Era ja á entrada de fosch y apartantme del camí, mos passos vaig dirigi cap á la entrada del bosch.

Jo sabia que tú hi eras y allí vaig aná á trovarte; tú prou vares amagarte darrera unas oliveras, pero noya 't vas tallar, vaig veurer la sombra teva, y allavors la ditxa meva no te la puch explicar.

—¿Bè vaja digas que vols?...—
tú 'm vares dir tot seguit;
—y tú? siguent ja de nit,
—jo vinch á buscar cargols...

La lluna, no se perque, va fugir de nostra vista, tú 't vares tornar molt trista y no se sentía ré.

Aixís varem passá un' hora en lo bosch desert tots sols, y no veyam 'ls cargols que teniam á la vora.

Las nou estavan tocant y ab la cara tota roja fugías com una boja mitj rihent y mitj plorant.

Me preguntas ab afany porque 'ns casém tant aviat haventmos assegurat que tardariam un any.

¿Es dir que saberho vols?
ja t' ho diré, ja, Ramona;
recordat de aquella estona qu' estavam *buscant cargols*.

L. C. CALLICÓ.

EPIGRAMAS

Va caure al cullir un ral en Joanet de ca 'l Passedra y 's va fer bastant de mal á la cama ab una pedra.

Aixó veje 'l Miquelet y ab ánsia l' hi preguntá:
—¿Qué t' has fet mal, Joanet?
—¡Cá!

la pedra es qui me 'n ha fet.

E. SUNYÉ Y S. LÓPEZ.

—Peret; te faig á saber, que demá vindré á cobrar aquells dos duros que 'm deus que per mí son dos caixals.

—Jo no dupto pas, que vinguis á cobrar 'ls quaranta rals; lo que jo dupto, es que 'ls cobris porque no tinch per pagar.

LLUIS SALVADOR.

RETALLS

Si fos possible en la història als grans homes fer parlar, us dirian que sa glória fou tan sols la d' estimar.

No sigas, no, com la canya que 's tors á qualsevol vent; sigas com la forta alsina que sempre ferma 's manté.

Días passats de la vida ¡qué purs y bonichs que us veig!
Oh días, que passo tristos ¡qué purs y bells us veuré!

Si esvantas la Caritat ja deixa de ser virtut; calla quan hajas donat; parla quan hajas rebut.

En lo mon hi ha llum y vida porque 't reflectan á tú; desde 'l día en que tú moris no crech que visqui ningú.

Tan intimament s' enllassan lo teu cor y lo meu cor, que son dos veus y una nota; que son dos flors y un' olor.

JOSEPH MARTÍ FOLGUERA.

SEGUIDILLAS

Quan passo per la Rambla de Barcelona y veig senyors que portan barret de copa, al moment penso: quants, no portan cinch céntims per doná á un cego.

Cert jove tots los días vá á ca 'n Corneli (en quan ell surt de casa) no sé á que ferhi. Jo lo que penso que lo nom á en Corneli li estará al *pelo*.

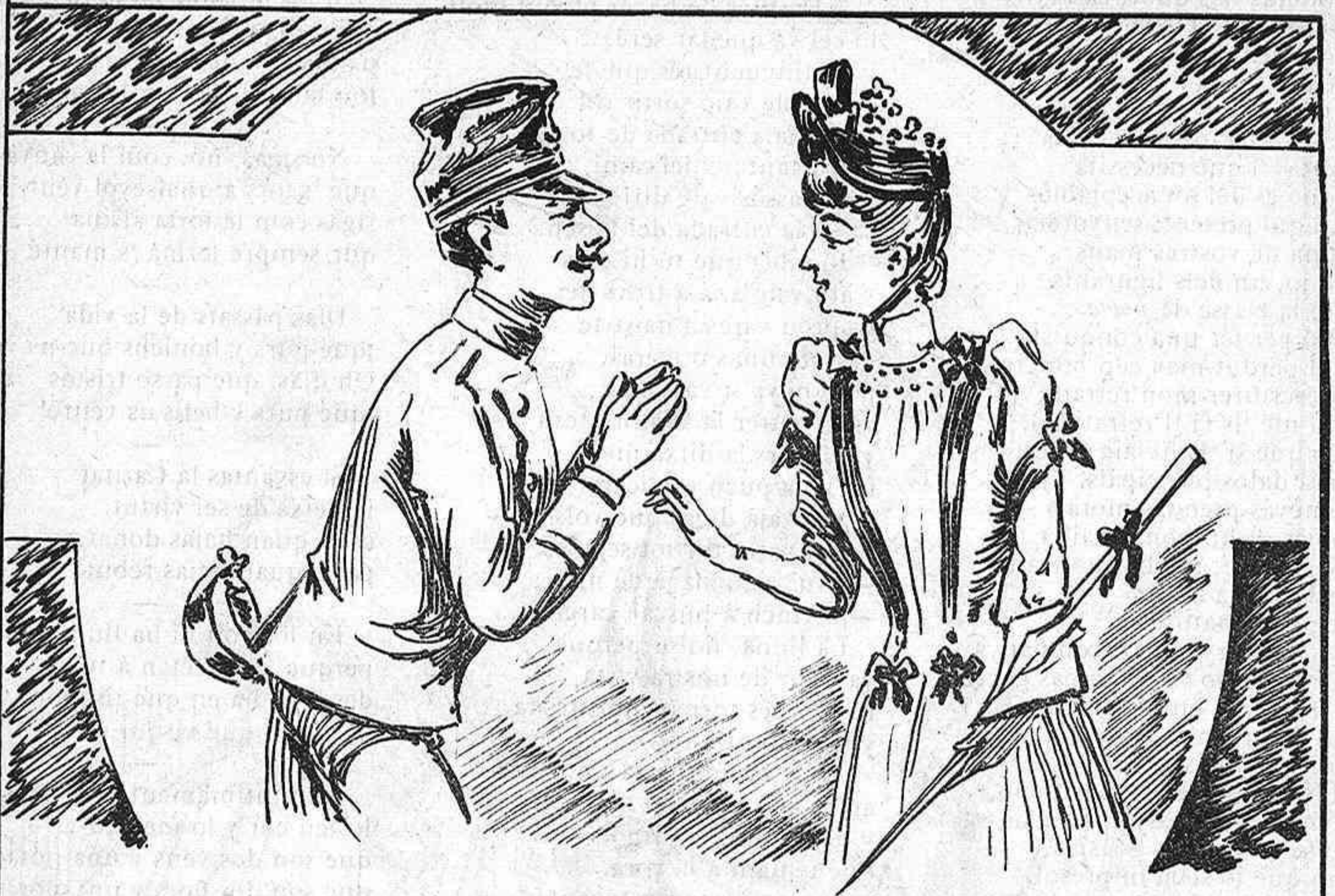
IGNASI IGLESIAS.

UN CONSELL

¿Cóm vols hermosa nineta que versos ben inspirats ab bons consonants rimats te fassi may cap poeta?
¿No veus que la panxa neta tenen de tant dejuná?
si bons los vols suplicá busca 'ls estant de xaripa, pro primer ompla 'ls la tripa de... secas y bacallá.

M. GARDÓ FERRER

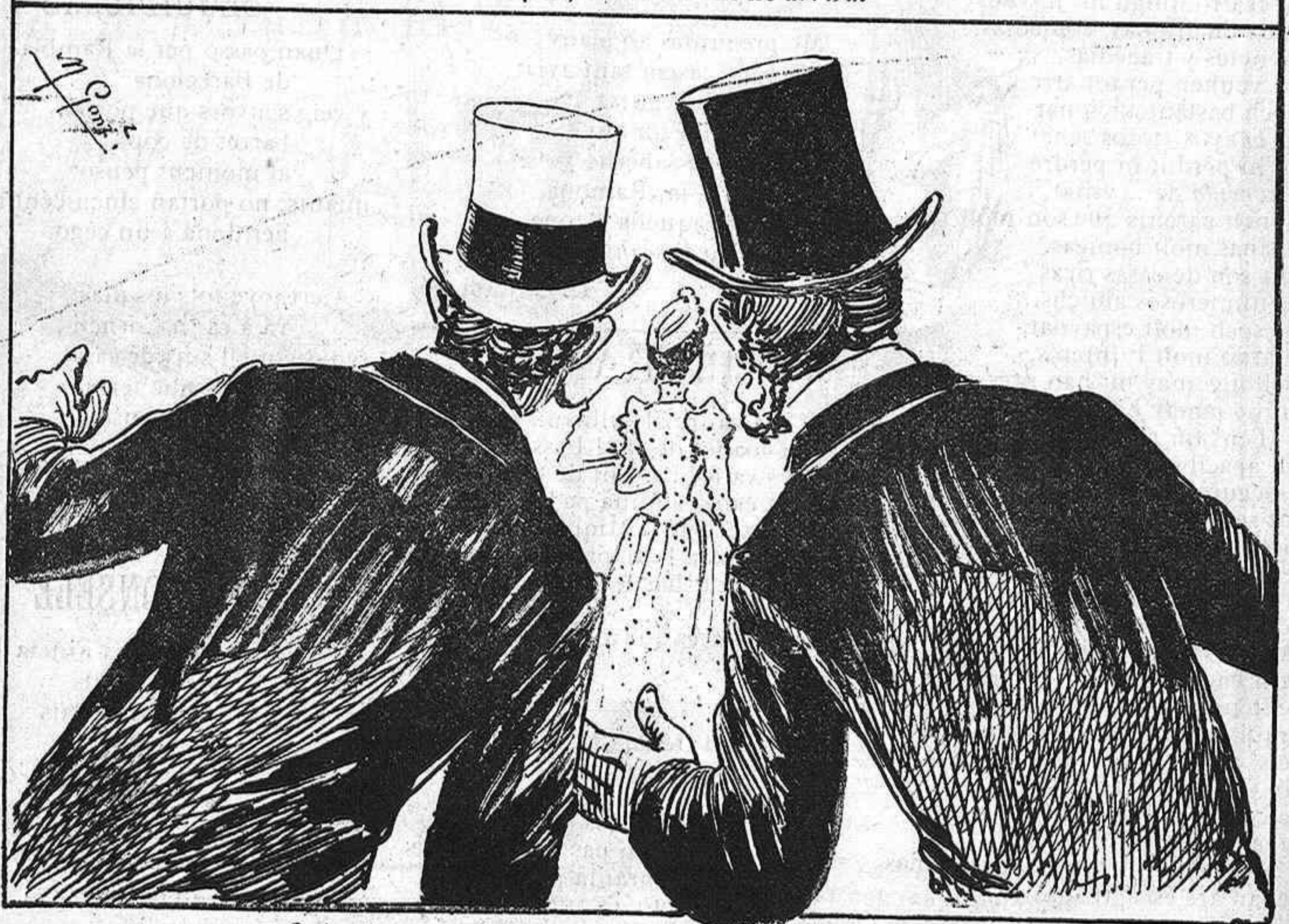
AMOR GALOPANT

—A Segovia hi he estudiat
per arribá á capitá...

—¿Bé, y que ja 'ns podrém casá?

—¡Oh, encare no hi he arribat

—¡Quin tipo senyó. Casassa

—¿Li agrada?

—Molt, si senyó.

—¿Vol que li fassi de bó?

—¿Qué la coneix?

—Un xich massa...

ja li dich qu' es... de mistó,
¡viu al carrer de Carbassa!

TIPO MARCIAL

—¡Mecachis! en Bracelona
tambien si encuentran niñeras.
¡Si no estuviera enfadat
las diría... cuatro frescas!

Y 'i pobre caloyo passa
y ellas se 'n burlian ¡mofetas!

LA vall d' Olot, una de las mes pintorescas de Catalunya, dona avuy acullida al gran nombre de forasters qu' acudeixen á respirar sos ayres purs; á delitarse ab sas sens rival ayguas, y á admirar lo que la naturalesa ha sigut pródiga en aquest recó de mon, qu' hauria de ser mes visitat, á pesar de que ja molt ho es, per tots los *touristes* que buscan la compensació de las forsas perdudas en las lluytas del cos y de la inteligencia, durant l' hivern, en los grans centres.

Olot banyat per lo Fluviá está rodejat de montanyas y terrenos volcánichs, que proporcionan una vegetació tropical sobre un llit d' escórias y lavas.

Lo *Montsacapa* es una montanya aislada en qual aplanada sima existeix un cráter circular ab una obertura de 153 metros per 130 y d' una profunditat encare avuy de mes de 15.

La *Garrinada*, altra montanya propera de *Montsacapa*, conta tres cràters y en ella hi ha un pou ab la particularitat que si en temps de plujas escasseja en éll l' aygua, en temps de seca aumenta tant que puja fins á poca distància de la boca.

També 's troba un manantial á un quart d' hora distant de la *Garrinada* que brota d' unas rocas basálticas qu' ha de tenir relació activa ab lo pou citat pus á mida que baixen las ayguas d' aquest, calma lo caudal de la font, augmentantlo com ell en temps de sequia.

Lo cráter de lo *Montolivet* es lo mes fondo d' aquets citats.

Tot lo terreno está compost de escórias, basalto y lavas, descubrintse en los singles las diferents corrents que en diversas épocas debían portar la desolació á la hermosa vall, en la qual s' hi veuhen despenyaderos de basalto de mes de 50 metros d' elevació.

Lo *Turunell*, que surt del peu del *Coll de Buxeda*, corre també entre basalto.

Lo cráter de *Santa Margarida* sorprén de debó per sa grandiositat pus té un diámetro de 436 metros; 301 mes que l' Etna y sols 164 menos que lo Vesúbi, tenintne 153 de profunditat.

Al mitx del cráter hi ha la capella ó ermita de Santa Margarida. Las pendents de la montanya son escarpadas y plenas de vegetació.

De molts y molts altres fenómenos geológichs podria parlar pero sería interminable é impropí d' un article de setmanari.

Apesar de que en altres punts s' ha repetit la erupció en volcans apagats de molts sigles, segons sabis geológichs no 's creu que 's puga reproduhir fácilmente en los que rodejan aquesta hermosa vall per la gran

distància qu' avuy 's trovan del mar, sustància indispensable per l' aliment d' aquestas fogueras.

En las primeras capas terrestres se nota l' existencia de profundas baumas origen tal vegada dels terremotos qu' han assolat várias vegadas aquestas hermosas encontradas, transcribint íntegro lo següent document per altres conductos:

"Lany 1427 en lo mes de Maig comensá tan gran terretremol que en aquest Bisbat de Girona enderrocá un lloch ques deia Mer, é Ozor, Angles, é S. Feliu de Peyrols, é moltas cassas, é massos circunbeins, é noy morí ningú, é les gens hagueren fer barraques de fore, é dormir allí ab ques repararen ab gran afany.

En lo dit any á 15 de Maig feu gran terretremol que enderrocá en dit Bisbat, Olot, Castellfollit, Ridaura, Sta. Pau, Lo Mellol, é altres cases honrades, é tots los massos de Bas, hoc encare, que mudá un bosch de verus que era rost en un bon tret de metres, é aixis mudat visque, é es en un mas, quis nomena lo mercad de Bas, moriren dita jornada en dit lloch de Olot 15 persones, é entre los altres una dona ab tres infants, ab que fugia y ab ella foren quatre, é morí de jus lo Palau del dit lloch, hera la dona de Jaume Arenys, teixidor, é era filla den Conill de Ridaura, en los altres llochs moriren, pero no tants com á Olot; apres la gent anancen de jaure per las barracas tornaren reparar las casas é evitaren aquellas los demès, é seguís á Castellfollit.

Lo día de nostre Dona Candaler del segon any que torná á fer tan gran terretremol, que torná á enderrocar Castellfollit, é Olot, é tota la vall de Bianya, é la Real, é Camprodón, é Puigcerdá, é molt altre mal feu, que no fás menció: moriren en Castellfollit vuitanta sinch persones, sens molts nefrats, á la Real nou persones, á Camprodón sent persones, é S. Joan Sasbadesas, que enderrocá, moriren quaranta persones entra dins é defora, á Puigcerdá sent quaranta persones, á dejus Castellfollit morí una gran dona ab buit persones, deyan la Madona Blanca de Vellpuig, é mes, prop mer en un lloch, á que diuen Lloret, haont se feran boques, que llensaban pedras y aygua ab terra, tant com abra, que fos, he lansava tan gran pudor, que molts, que tal volían veurer hi moriren, é si ausells bolavan sobre ditas bocas tornavan morí en terra, é si ni anasen, é volían molt veurer, hi morían, é asó fou en los dits anys de 1427 é 1428. E asso Joan Torallas (escriba major de la real curia de Gerona) silueda de Vich, viu totas las ditas cosas com es continuat. Correspont la sobre escrita copia al dit transunto: aixis ho certifica el Dr. Joseph Masmitja y Cors, Prebere Capella major de la Collegiata Iglesia de S. Feliu de Girona als 17 Juriol de 1783."

(Arc. del señor Conde Sarriera en Gerona)

Com se veu per l' anterior document original, l' historia d' aquest hermós país ha sigut terrible en fenómenos geológichs y sembla impossible que la preciosa vall d' Olot rica de vegetació, de bellesa topográfica, célebre per lo carácter amable y complacent de sos simpátichs habitants haja sigut en temps prehistórichs y hasta en plena edat mitja, teatro de tants horrors que con mou l' ánima dels que venim ara en lo temps modern á afalagarnos en sas hermosas florestas.

FERRALLONGA

LOS SET PECATS CAPITALS

PECAT QUART

L' AVARICIA

A més de ser un pecat,
 ¿saben lo qu' es l' *Avaricia*?
 És font de tota injustícia,
 es un torment continuat,
 es una febra incesanta,
 es un misteriós deliri,
 es un terrible martiri,
 es un suplici qu' espanta,
 es un crim que no 's castiga,
 es una estranya ceguera,
 es un goig que desespera,
 es una passió que 'ns lliga,
 es un vici sense esmena,
 es un neguit que may para,
 es una constància rara,
 es de tots los mals cadena,
 es un niu d' ingràtuts,
 es estol de malvestats,
 es conjunt de atrocitats,
 es la mort de las virtuts,
 es la mar que sempre brama,
 es un pou que may s' aixuga,
 es del món la malestruga,
 es abrusadora flama,
 es frisansa dels tiràns,
 es la lepra dels butxíns,
 y es en fi, goig dels mesquíns
 y menyspreu de los cors gràns.

En vá analizar preténch
 aqueixa ambició sens mida,
 del avaro, que 'n la vida
 viu pel or, y no la enténch.

No sé veure la rahó,
 ni trobá un fet que m' espliqui
 lo motiu d' aqueix deliqui,
 lo perque d' eixa passió.

Sent la Superbia un acopi
 d' amor propi exagerat,
 y sent la Enveja un pecat
 till també de l' amor propi.

Si be disculpa no tenen
 per lo molt que mortifican,
 son defectes que s' esplican
 y á lo lògich més s' avenen.

Pero l' avaro ¿qué 'n treu
 de sè avaro? ¿quin profit
 li reporta 'l seu neguit?
 ¿quí disculpa l' afany seu?

Sense sossego ni cor
 ab lo brill del or s' ofusca,
 y or á totas horas busca,
 quan de rés li serveix l' or.

Si al menos l' or li servís
 per gosá 'ls bens de la terra,
 si al menos ab l' or fes guerra
 á los mals, per ser felís.

Si al menos ja que s' amola
 buscant l' or per totas parts,
 ab éll sustentés los cars
 sólits gustos de la Gola.

No fora l' aberració
 tan gran, disculpa tindria,
 la seva ànsia, que 'ns daría
 una franca explicació.

Mes buscar l' or ab afany
 perdent l' honra per trovarlo,
 sols per lo gust d' amagarlo

sota terra, es molt estrany!

Necessari es no tení
 ni amor propi, ni consciencia,
 ni voluntat, ni prudencia,
 ni discreció, ni magí.

Per obrar de eixa manera,
 per tindre semblant frisansa,
 ja que ni un raig d' esperança
 il·lumina sa fal·lera.

«Diner fá diner», l' avaro
 se diu, quan serho comensa,
 y per tindrel del cor l·lensa
 la pietat sense reparo.

Y com que la fé també
 es virtut que li fá nosa,
 no sentli gens profitosa
 despulla 'l seu cor de fé.

Y com que al desventurat
 pels seu fins no vol socorra,
 inhumanament esborra
 del seu cor la caritat.

Y aixis successivament
 ab desitx de fer fortuna,
 las virtuts una per una
 del seu cor va desprenent.

Hasta que un dia ab rigor
 tenint por qu' ellas rebrotin,
 desitjant que no l' *explotin*
 per inútil l·lensa 'l cor.

Y sense cor ni virtuts,
 sens vergonya, ni temensa,
 l' avaro á sembrar comensa
 per lo mon ingràtuts.

De la dignitat s' olvida,
 y ab son afany execrable,
 es lo ser mes miserable
 que 's puga trobá á la vida

No tè pares, ni germans,
 ni té amichs, ni té parents,
 fer negoci en tots moments,
 veus aquí los seus encants.

Veus aquí las sevas ànsias,
 veus aquí lo seu anhel,
 ¡La seva *cova* es un cel
 lo día que fá ganàncias!

Espera que dormin tots
 y un cop está ben segú
 que no 'l pot veurer ningú
 treu d' una porta 'ls barrots
 y ficantse dins del cau,

intranquil y recelós
 com si fruyt d' algún crim fos
 lo seu or, busca una clau
 y obra una caixa sorrada

de ferro, y ab déria tonta
 trenta mil vegadas conta
 la moneda allí guardada.

¡Ab quin goig lo seu brill mira!
 ¡ab quin afany la suspesa!
 ¡ab quin deliri la besa!
 ¡ab quin gust que la regira!

Las unsas d' or amontona
 los duros de plata apila,
 y entant que 'ls drinca, vigila;
 tot soroll sustos li dona,
 y fins dins d' aquella *cuadra*
 si sa sombra en terra veu,

tanca la caixa, puig creu
 que es la sombra de algun lladre;
 y no s' enganya al pensarho,
 allí ab ell, un lladre hi há,
 y 'l lladre es ell, está clá
 ¿quí més lladre que un avaro?

Es lladre, per ve adquirít
 sens dupte un tresor robant,
 lladre, perque no gastant
 no dona á ningú profit.

Lladre, perque sense cor
 diné á tot hora acumula,
 lladre, perque dissimula,
 que guardat tinga un tresor.

Lladre, perque á la miséria
 se nega á donar consol,
 lladre, perque tot ho vol
 tenint lo robo per déria.

Lladre d' ell mateix, perque
 no menja per no gastar,
 lladre, perque son pensar
 s' ocupa sols del diner.

Lladre, perque tot li manca
 tenint á casa un caudal,
 lladre, perque res li val
 aquell or qu' afanyós tanca.

Lladre en fi; mil voltas és
 perque riquesa li sobra,
 y aprofita, fent lo pobre
 la caritat dels demés.

L' avaro, del diné esclau
 es á la familia esquiu,
 y allunyat de tothom viu
 sens gosá un instant de pau.

L' or es tota sa ventura.
 L' or es tota sa delicia,
 l' or es son Deu, sa justicia,
 sols pe 'l or viure procura

y may pensa que la mort,
 ferintlo d' un cop de dalla
 l' arrastrará á la mortalla
 allunyantlo del seu or.

Y un estrany, quan no un parent,
 un cop ell, deixi de viure
 se farà un panxó de riure
 veientse rich de moment.

Y aquell or, fruyt tal vegada
 d' infàmias y lladronicis,
 congoixas y sacrificis,
 si be no de cap suada;

molt prompte será aixugat
 al impuls de lasciu foch
 ó en una taula de joch,
 ahont se hi font mes aviat.

Y aquell avaro com molts
 tenint lo diner per glória
 no obtindrà ni una memória
 ni una llágrima tant sols

del seu hereu, que olvidant
 entremitx de tots los vicis
 las penas y 'ls sacrificis
 de quí l' or estimá tant,

ab verdadera delicia
 renegarà sens reparo,
 fins del nom d' aquell avaro
 que 'l feu rich ab sa *avaricia*.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

Cópia exacte de la intimació que D. Francisco Savalls remeté en 1873 á D. Joan Deu, gefe de las forsas republicanas de Olot.

Sobre

S. M.

S. D. Juan Deu Al-
caldé y Gefe de las fuerzas
republicanas de Olot
del
Comte Gent D. Fran-
cisco de Savalls

Ofici

Tres horas de tiempo doy
á V. con toda la fuerza de
su mando para depositar
las armas; del contrario he-
go á V. responsable de to-
dos los daños y perjuicios
causados por la resistencia

de Vos. a mi entrada en
esa villa de Olot.
Enemigo siempre de dex-
vamar sangre y sobre todo
espanola, pondré en liber-
tad á toda la fuerza ar-
mada de esa villa, si se vin-

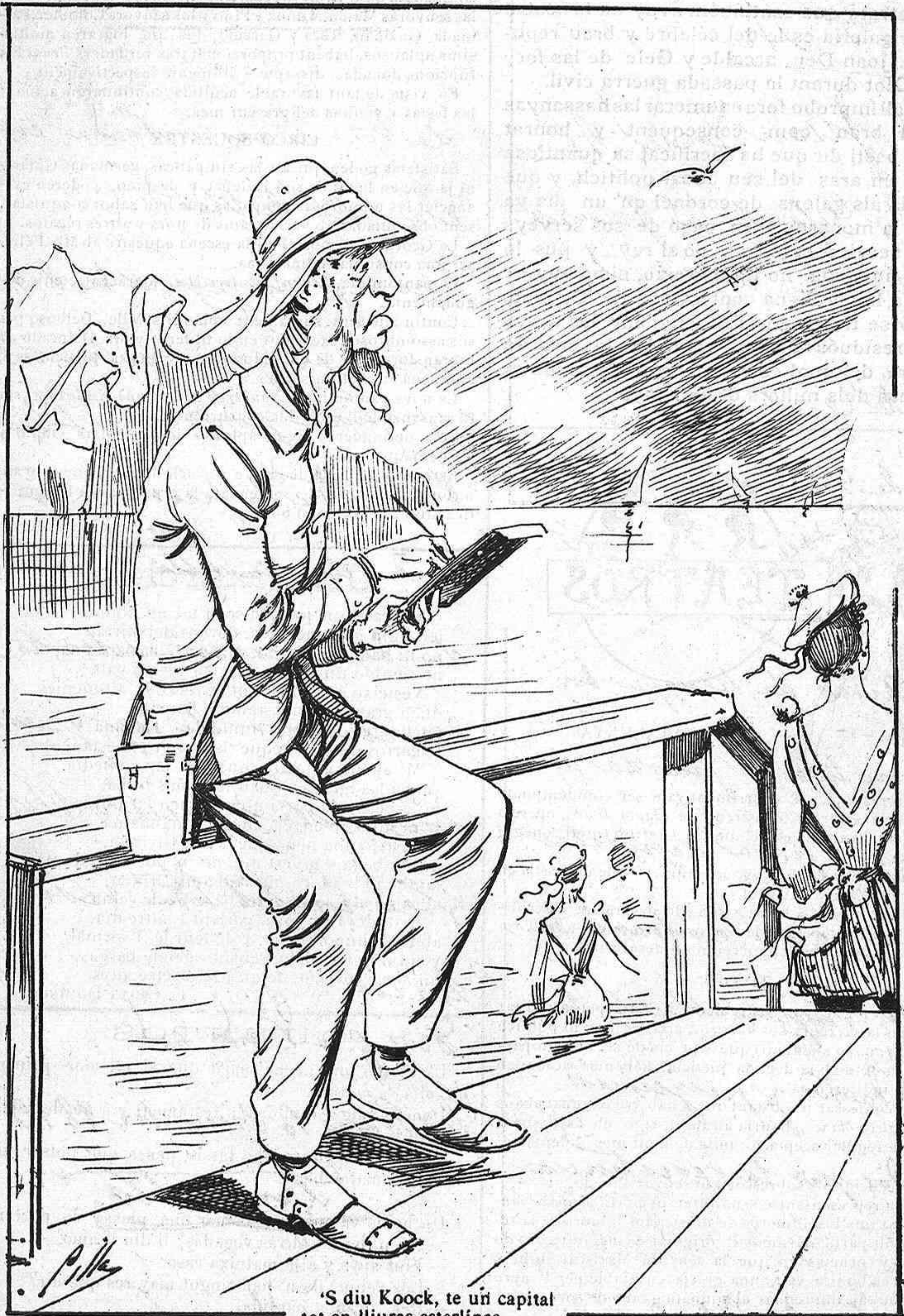
de, de no caer sobre to-
dos el rigor de ley, y ser
inexorable. Quiero Olot
y es inútil toda resis-
tencia.

Dios y S. M. amé
Las Presas 10 Diciembre 1873
Savalls.

S. Alcalde popular de Olot Juan Deu.

LA TOMASA

MARINA

'S diu Koock, te un capital
tot en lliuras esterlinas
y estudia al natural
las mes bonicas marinas,...
sobre tot si pel sorral
s' hi bellugan... las ondinias

NOSTRE RETRATO

Lo retrato que continuém avuy en la nostra popular galeria es lo del célebre y brau republicà D. Joan Deu, arcalde y Gefe de las forsas d' Olot durant la passada guerra civil.

Treballímprobo fora enumerar las hassanyas de tant brau com consequent y honrat capdill; basti dir que ha sacrificat sa quantiosa fortuna en aras del seu ideal politich, y que renunciá als galons de coronel qu' un día va oferirli la monarquía en pago de sos serveys

—So servit á la pátria, no al rey; y pus lo rey m' ho dona, no ho mereixo, ni ho vuy.—

Aquesta fou la digna contestació de D. Joan.

Avuy se trova en Olot cuydant las sevas terras, residuos de son capital y lo cos de bombérs, del qual es comandant, está montat á l' altura dels millors d' Espanya.

A tres horas y pico d' aburriment vam ser comdempnats tots los que assistirem al estreno de *Liquor di oro*, opereta que segons los cartells es del mestre Craffini (molt conegut á casa seva.)

No hi ha en tota la obra un sol número que demostrí en son autor inspiració musical.

Bastant contribuí á la catástrofe, lo desgraciat éxit obtingut ja que á escepció de la senyora Ferrara y senyor Grossi, los demás artistas estigueren molt desacertats.

TÍVOLI

Poch feren los senyors Estremera y Chapí per acreditar sa firma en la sarzuela *Los nuestros*, aixís es que lo públich nostre (lo pagano s' entent) que 's précia de ser molt imparcial, rebí la obra ab la deguda justícia, habentse acabat ab un xich d' indiferéncia.

Hem de confessar n' obstant que á haberse estrenat abans que *El chaleco blanco*, hauría alcansat, sino un éxit, quant menos una regular aceptació, puig de molt mes dolentas n' han surtat.

En la execució sols sobressortí lo senyor Pinedo.

Continúa representantse sens interrupció *El chaleco blanco*, obtenint tots los números de música los honors de la repetició, molt particularment l' original é inspirat coro de bugaderas y cornetas en que la senyora Mariscal lluheix además de sa bonica veu, una gràcia envejable per l' ayre marcial que sap impregnar al simpátich cabo de cornetas.

CALVO-VICO

Colossals tragaderas devía tenir la sarzuela *Los que tra-gan* porque los ensajos solament lograren tragarse la com-

panyia, ja que vingué lo día destinat al estreno y com per encant desaparegué íntegra, transformantse en una nova companyia en que hi figuraren artistas tan apreciats com las senyoras Mateu, Muñoz y Pino y los senyors Colomer, Palmada, Guzman, Roca y Garrido, los que lograren moltíssims aplausos, habent proporcionat tres verdaders llenos las funcions donadas, dissapte y diumenje respectivament.

En vista de tant favorable acullida, continuarán actuant las festas y vigalias del present mes.

CIRCO EQUESTRE

Satisfetas poden quedar las simpáticas germanas Chiari-ni ja que en la nit de son benefici y despido, poderen evidenciar las nombrosas simpatías que han sabut conquistar, sent obsequiadas ab varios rams de flors y altres regalos.

La Georgina demostrá en la escena equestre ab Mr. Félix, ser una consumada amassona.

La pantomima, *Les enfants terribles*, lográ entretenir degudament.

Continúan sent sumament aplaudits Mlle. Delbosq per sos assombrosos exercissis en lo fil-ferro y Mr. Delprade ab la transformació de individuó, que ab molta justícia se l' anomena «treball misteriós.»

La nova pantomima *L' auberge de la bonne vieille* lográ ser lo cansansi de l' escullida concurrencia.

Sols obtingueren algun aplauso los populars Otello y Telhemaque.

Está ensaijantse la de gran espectacle *Mazzepe* que com anteriors temporadas desempeñarà la protagonista la simpática Miss Ida Wasingtlo.

UN CÒMICH RETIRAT.

Un xixarel-lo

«Encare que jove, ja soch tot un home,
jen quin goig me miro, devant del mirall!
no hi ha que negarho, que soch bastant guapo,
no semblo un pollito, ja soch tot un gall.

Vesteixo á la moda, m' arrisso 'ls diumenjes,
duch gran leontina, rellotje flamant,
anells tres ó quatre, fumo de l' Habana,
(cigarros de quarto que 'ls compro al estanch).

M' abono al teatro, quan hi fan comedia,
vaig á las iglesias, quan funcions hi há,
m' espero á la porta quan surten las noyas,
y 'm mira ab enveja més d' una mamá.

Festejo una nena que 's diu Elvireta,
qu' es bella y m' estima, no 'n puch pas duptar,
també jo l' adoro, no vull amagarmen,
al cap ó al fi un home, bé s' ha de casar.»

Aixó deya un jove, parlant l' altre día,
ab tó d' importància, volguent fé 'l formal,
y era un xixarel-lo; sens un pel de barba,
un home corrido, de quinze ó setze anys.

F. GUIXÁ DOMINGO.

QUENTOS

Una dona jura al seu marit que si ell mor primer qu' ella, 's matará.

Donchs vaig á cambiar lo testament y á no deixarte rés diu lo marit.

—Esperat home, no ho fassis, pensa que potser no 'm sabría matar bé.

Un home va anar á demanar una plassa de porter

—¿Ja n' ha fet altres vegadas? li diu l' amo.

—Vint anys y á la mateixa casa.

—Los vehins no n' han tingut may res qué dir?

—Rés... ni una paraula.

—Y d' hont es que ha sigut porter aquets vint anys?

—Del Cementiri.

LA TOMASA

JOCHS

—¡Atúrat!
—¿que tens, que t' agafa allò?...
—Si, y 'm sento marejada.

Al estiu, allà á la torre
vinga riure, vinga corra.
y las nenas grandasso,
que remenin... las pilotas.

amich D. Joan Deu, que «si no volia derramar sanch espanyola, s' adelantés sol ab un cornet, qu' ell sortiria de la plassa ab lo mateix acompanyament y los dos podrian dirimir la contienda.»

Inútil creyem dir que la resposta del jefe carlista, fou comensar á enviar granadas sobre la vila.

'S trovan en Olot los fills del nostre distingit actor Don Lleó Fontova, *Conrado* y *León*, que venen á passar los días de vacaciones á Espanya desde 'l conservatori de Bruselas, en hont l' últim ha alcansat lo segon premi en los exámens que acaban de efectuarse.

'S parla de si darán algun concert durant la seva estância en aquella histórica y pintoresca vila.

Ha passat á mellor vida en la mateixa població una germana del distingit pintor Sr. Vayreda, quan estava en la flor de la seva juventut.

Doném lo nostre pésam á la familia en general y al renombrat artista en particular. D. G. G.

Lo Congrès de la Pau 's trova ab mil dificultats pera que 's realisi lo seu programa.

Es massa aviat... Encara estém en lo cor de la edat mitja pera no dir en plena época de l' antiga Roma.

En América 's matan com á gats los uns als altres: los carrers de Buenos-Aires están plens de morts ó ferits pera alló de: *Aixecat tu que m' hi posaré jo*. En la República del Centre passa lo mateix, havent fusellat al general Rivas, dexantlo exposat al mitx del carrer com un gos. Aixó sens contar los assassinats dels generals Menéndez y Marcial.

Y com march d' aquest quadro, inversions de pólvora, armaments, torpederos, submaríns destructors, en fi... la mar!

¡¡Y en Cánovas!!

Segurament que lo cólera ja s' haurá enterat de la entrada dels Conservadors al poder.

En la provincia de Valencia recrudex la epidemia, exte-
nentse en la de Alicante. A Toledo, ja jemegan.

A Madrid 's remullan la barba y aquí ja arrufém lo nás.

Anyadeixin á tot aixó los assassinats, suicidis y robos que succeheixen ab frecuencia alarmant, y tindrán lo primer redolí de l' auca.

¡Conservadora!

¡Ultima edició!

La fidelíssima vila de Manlleu celebra aquet any sa festa major los días 14, 15, 16, 17, 18 y 24 ab festas religiosas y cívicas, ball, corridas de vacas y certámen literari.

No mancará bona efervescència de forasters á dita pintoresca y laboriosa vila.

Sembla que los empleats del Ajuntament de Calatayud tractan de declararse en huelga perque fá alguns mesos que no poden cobrar sas mensualitats.

Nosaltres fins are 'ns habiam cregut que 'ls Ajuntaments no mes feyan *mártirs* en cobrar las nóminas á los infelissos mestres d' estudi.

'S veu que en materia de pagar per tot arreu passen alts.

¿Sr. Director de correus d' Olot; que no podrian estar en poder dels interessats los nostres periódichs lo mateix dia qu' arriba lo correu en aquella vila?

Li dihém perque sabém que no hi arriban sempre.

Un americá ha inventat una cotilla musical, combinat d' una manera que á la mes petita presió exterior despedeix un sonido bastant fort.

L' inventor ha fabricat las primeras per las sevas fillas, á fi y efecte de que si las hi tocan la cintura, ho sentin dintre la casa.

Si alguna te promés podrá dirli al anar á abraçarla:

—Veurás no 'm toquis 'l cos, perque 'l pare ho sentiría.

Tocam si acás per un altre puesto.

Entre las moltas societats que preparan funcions extraordinarias en la vila de Gracia pera los próxims días de festa major, sobressurt la tant acreditada «Círcul de propietaris de la protecció mútua» ja que ha organísat per lo día 15 la sarzuela *La Tempestad*, que además de ser dirijida per lo reputat mestre D. Félix M.ª Oliveras, hi haurá l' alicient de pëndrehi part las Sras. Seuba y Sendra anant á cárrech de la societat coral *La Catalana* la secció del coro d' homes.

Además prepara ball de tarde y nit lo día 16 y ball de nit lo día 17.

Vaja que hi haurá diversions per tots gustos y gastos.

Llegim que en la América del Nort hi ha un home petit que 's diu Leffel, cual alsada es sols de 46 pulgadas, sent son pés de 60 lliuras.

Lo xispejant del cas, es que ha sigut nombrat concejal, y que per ocupar el *escaño concejal* se li hagut de construir una basseta.

Se diu que per tal motiu lo nostre *Javierito* tracta de demanda'l als tribunals per usurpació de drets.

Es tant lo que 's juga á Sant Sebastiá que segons noticias que creyém verídicas, en pochos días diu que los *tontos* han perdut mes de 600,000 pessetas.

¡Quin modo de estirar la orella á 'n Jordi!

Aquets si que los banys los haurá fet arronsar la... butxaca.

¡Si l' Aulés s' hi hagués trobat!

Ja ho sab, Sr. Solesio, ¡dóngui senyals de vida que 'l gacetiller de l' orga del de la piga ho espera, y esperantho ell, firmaments y esferas, tot, de nassos á terra!

¿Qué no sobra cap *yelmo de Membrino*?

¿Ni cap cafetera vella?

Lo Cólera fá grans estragos en Arabia segons noticias de Constantinopla.

Aquell es lo llegitim: ¡lo morbo y asiátich! ¡lo histórich! Aquest nostre no es mes qu' un *aficionat*.

Que fá alguns bofos pels pobles de Valencia y Alicante.

Lo gacetiller de *El Suplemento* l' altre dia 'ns va fer molta gracia. Al parlar del trobo d' un cadavre prop de l' escollera del O. diu: *Se supone que se suicidó pues vestía pantalón y camiseta de lana, encontrandosele encima un canuto con una licencia de soldado.*

¡Quin talent!

Agrahim la deferència de que havem sigut objecte per part de la Societat d' Aymadors de las lletres de La Bisbal, al invitar á LA TOMASA al acte de la festa d'aquest Certàmen. Sentim no poguer assistir á tant important acte.

Ha arribat lo nostre amich D. Teodoro Baró.
La enhorabona.

BIBLIOGRAFIA.—Notable es lo tomo VII que ha publicat la Biblioteca del Siglo XIX ja que conté una recopilació de varis treballs de nostres millors poetas del present sigle, constantse entre ells Bretón, Campoamor, Saavedra, Harizembusch, Nuñez de Arce, Palau, Zorrilla, etc. etc.

Com los anteriors tomos se ven al intim preu de 2 rals. Per lo escullit del contingut y la baratura, augurem que quedarà prompte agotada la edició.

Repichs

Un conservador va arreplegar una gran garrotada que 's va perdre dias enrera en lo Passeig de Colon.
Rés... alló de 'n Mañé y Flaquer:
No hagués anat al era.

¡Noy, quinas fregadas d' orelles las de 'n Lluch!... Sort de la gran creu que va venir á mitigar la cuissó.
Hagués fet com 'n Conrat Roure y l' altre.
Prou 'ls van obrir la porta porque entressin pro varen dir: per máfegas!
En lo mon hi ha d' haver de tot...
Hasta conservadors.

Are si que per ocurréncias guanyarém á Nova-York.
A Sant Sebastiá s' ha fet moda per anunciar corrida de toros, lo recorrer la població várias músicas, disparantse cohets per fer mes soroll.
¡Son cops de bombo amagats!
D' aquesta feta las impremtas haurán de plegar.

Lo diumenje passat hi hagué un escándol mes que regular en nostra plassa de Toros, á causa de no possehir los novillos apenas cap condició precisa per la lidia cosa que pot exigir lo públich del empresari, ja que sus dineros le cuesta.

Sr. Gobernador: ¿no podría ferli entendre á aquest célebre empresari que vosté no vol permetrer un día mes, que 's riti á tothom?
No sigui rigurós sols ab las Empresas de teatros.
Ab una multa ho hauría arreglat.

Pero ¿qu' es vritat que s' ha dat ordre pera tancar los cafés de la Rambla á la una de la nit?
Veyám si 'ns farán també venir guardias á casa á las deu per ternos fer pi-pi y anar al llit.
Bé, aixó durara tot lo que puga.

* * *

Una pregunta: ¿A Madrit també haurán de tancarse los cafés á la mateixa hora que á Barcelona?
No hem pas de ser solament nosaltres los tractats á lo Narvacz.
¿Qué tornarà la colla de 'n Tarrés?
Recórdissen del modo que va anarsen.

'Ns han dit qu' un aplaudit autor dramátich subvenciona un páperot mal dibuixat y pitxor escrit ab l' intent de fer-lo eco del Teatro de Romea.
No li faltava res mes á n' aquell teatro y á n' aquell autor, si es vritat.
Ja riurém.

Diu que 'l 17 del corrent es lo día destinat pera la vista en Saragossa sobre los xiulets de 'n Cánovas.
Pero... quants xiulets té aquest homi?
Qu' es algun mónstruo?

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DIA. — LA DEGOLLACIÓ DELS AJUNTAMENTS.

Després de la santificació de la festa pels Grans Rabins, 's llegirán várias protestas que s' escoltarán com qui sent plourer.

QUARANTA HORAS.

En tots los cafés y cerveserías de la Rambla. 'S descubrirá quan los sembli y 's reservarà á la una de la nit.

Al que no créguí se li darà una surra.

Finalment 's cantarà l' himne «A la llibertat»

CORT DE MARIA.

A l' Iglesia de S. Sebastiá... Exhibició de bultos... Cama redonda en lo mar... Coro de ganduls... Ruletas...

NOTICIAS MARITIMAS

Lo Pailebot *Cigala*, capitá *Simonet*, novament pintat (mes malament qu' abans) seguirá sent viatjes desde aquest punt hasta al devant de la farola, carregat d' escombrarias.

Los armadors necessitan sócios ab algún diner.

Telégramas

Madrid 10.—Peral ha fet un estornut.
Ha rebut una ovació. (No l' estornut, sinó ell.)

Mondáriz 11.—5 tarde.—Peral s' ha mudat la samarreta.

Demprés ha prés un bany.

Li ha probat.

Sant Sebastián 12.—4 matí.—Al passar Peral pel carré, un senyor s' ha tret lo barret.

Peral s' ha emocionat.

Seguirém donant tots los corresponsals dels periódichs d' Espanya, noticias de Peral fins á immortalisar-lo.

GUIXAS.

Buenos Ayres 13.—4 matí.—La cosa s' ha calmat per mes que la conciliació sembla no será duradera. Regna la calma pero se sent molta furtor de garrotadas.

GANCHO.

Saint Etienne 13.—8 matí.—Segueixen las explosions en la mina *Pellisser*... sent cada vegada, los morts y ferits, degudament enterrats.

C. INISME.

Madrid 13.—5 tarde.—Han xiulat á un catalá porque enaltía á Monturiol, que aqui ningú coneix.
No hay otro Dios que Peral.

VINGABOMBO.

Melilla 13.—8 tarde.—Si tard un gayre á arribar los reforsos, los moros no esperarán mes y atacarán á la guarnició.

P.-BRO-TSGRO-SUS.

Madrid 13.—8 id.—Si los moros tornan á atacar á la guarnició de Melilla 's prendrán precaucions. Per ara ja 's pintan dos ó tres barcos per si acás.

DIALECH

—¿Qué diu que s' han inventat cotillas ab música?
 —Aixís ho veig; are si que la dona podrà sonar sense necessitat d' esgarrapá 'l piano.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

KARADA

La segona-doble tres
 una hu-tras 'm va donar
 porque l' anés á entregar
 al seu simpátich promés.
 —No podrás pas saber rés
 de lo que li dich, Pasqual;—
 va dirme ella ab tó molt alt.
 y 's va errar de mitj á mitj;
 puig satisfent mon desitj
 no va clourer la total.

AMADEO.

ANÁGRAMA

Lo dia de Sant Pasqual
 va regalarme en Masot
 unas magníficas tot
 y un preciós total.

PLUNERO DE LA BLEDA.

TRENCA - CAPS

Arcalde de Barcelona

Convertir lo dit personatge en un
 poeta célebre espanyol.

GIL BORIS.

MUDANSA

Passant per lo carrer del Tot
 vaig ensopagar ab en Marsal
 (fil gran del senyor Cabot).
 y per poch 'm trencó 'l total

J. APULEU

ENDEVINALLA

Tinch cara com la persona,
 també creu com lo mes noble.
 á vegadas duch corona,
 y m' estima tot lo poble.

F. CARRERAS

LOGOGRIFO NUMERICH

1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.

3 2 1 7 6 2—Nom de dona.

1 5 3 4 5— » »

6 5 6 7—Home petit.

1 5 3—Part del mon.

7 3—Mineral.

2—Vocal.

1 5—Part del cos.

3 2 1—Conjunt de flors.

6 4 6 2—Juguet.

3 5 1 7 6—Nom d' home.

1 5 3 4 6 2—Nom de dona.

1 5 3 4 5 6 2— » »

MOSEN LLAPIDERA.

GEROGLIFICH

LA : KLA :

I

AVILA

DE

P P P K D

OR OR OR

JOAQUÍN CASADEVALL.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada 1.—Ca-ram-bo-la.

» If —A-ve-lla-na.

Problema.—

227 2 2 4 5=240

253—2—2—4—5=240

3 × 2 × 2 × 4 × 5=240

10.200 : 2 : 2 : 4 : 5=240

19.683

Anagrama.—Paco-Copa.

Rombo.—

R

C I M

C A C A O

R I C A R D O

M A R I A

O D A

O

Trenca-Caps.—Lo gat de mar.—Otger.
 Logogrifo Numérich.—Enriqueta.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSIRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas.

Cuba y Puerto Rico id. 3 "

extranger id. 2'50 "

NOTA—Tota reclamació podrà diri-
 girse á la Administració y Redacció del
 periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56.
 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.